

2022 var et vildt år på Vejen Kunstmuseum. Den første del gik med intense forberedelser til museets åbning den 2. juli 2022. Nybyggeriet skulle afsluttes, dele af samlingen skulle gøres klar til udstilling og fra Skulpturesalen og ind til nybyggeriet blev de ældste sale + kiosken gennemgribende renoveret, så de kunne matche niveauet i nybyggeriet. Dinesen-gulvene fra 2004 blev afhøvlet og olieret, og Hansen Jacobsens atelier blev ført tilbage til at danne rammen om den del af hans livsværk, der supplerer Skulptursalens store formater - altså hans keramik, portrætbuster, statuetter og andre kunstneres portrætter af ham. Klimaslusen var kommet til i 2021. I 2022 blev væggene i den røde sal gennemgribende renoverede, da Nationalmuseets fugtspecialist opklarede årsagen til tidligere tiders fugtoptrængen p.g.a. manglende spærre. I salen blev der opstillet fire montrer, som Mads Kjædegaard har tegnet til Hansen Jacobsen-keramikken. Kiosken blev nytænkt med Nicolai Ohrt med brug af planker fra Museumspladsens gamle bøjetræer, der blev fældet i dec. 2013, som optakt til renovering af pladsen.

Museet var frem til sommeren lukket for publikum, men billedskolens aktiviteter, museets skoleformidling, Buketture og ferieværksteder fortsatte sideløbende.

1.

1. Museets indgang spejler sig i nybyggeriet. 2-6. Åbningen indledtes ved NHJs gamle hus, via hans gravsted og Militarismen til Museumspladsen, hvor der blev kø ved indgangen. 7. Ved åbningen talte billedhugger Bjørn Nørgaard 8. kunsthistoriker Bente Scavenius og direktør Poul Erik Tøjner fra Louisiana.

2.

3.

4.

5.

6.

UDSTILLINGER

ÅBNINGSUDSTILLINGEN

Vejen Kunstmuseum genåbnede 2. juli med næsten 700 gæster til indvielsen.

Åbningsudstillingen bestod gennem hele museet af værker fra egen samling. I nederste etage i den nye bygning var der fokus på de kvindelige kunstnere. Med omvendt forfordeling havde kvindelige kunstnere fået god plads. At vise Niels Hansen Jacobsens kvindelige samtidige har været en del af museets DNA siden 1997-udstillingen om Anne E. Munch. Her kan ses værker af bl.a. Birgit Bjerre og Cathinca Olsen. I sydenden af museet er der etableret to rum med en præsentation, hvor Gabriele Jacobsen – Niels Hansen Jacobsens første hustru – for første gang har en egen udstilling. Der er lavet et hæfte med fortælling om hendes liv og virke.

Keramiksamlingen har indtaget øverste etage i det gamle bibliotek, der er foret med montere – stentøj mod vest, lertøj mod øst. På midterste etage præsenteres museets kvindelige hovedperson, Ingrid Vang Nyman, tegneren fra Vejen, der fra 1945 leverede de udødelige, tidløse tegninger af Pippi Langstrømpe. I salen mod øst var opbygget en særudstilling om Grønland, hvor gæster bevægede sig fra fortællingen om Ingrid Vang Nyman og hendes onkel, polarforskeren Peter Freuchen til Niels Hansen Jacobsens monument for Høegh Hagen, Brønlund og Mylius Erichsen, der var en personlig bekendt.

Først i november blev de kvindelige kunstners værker nedtaget for at give plads til årets december-udstilling, og i løbet af december 2022 blev Grønlandsudstillingen nedtaget, da Ejnar Nielsens værker skulle ind på museet til det nye museums første særudstilling, der åbnede den 28. januar 2023.

Grafiker Helle Jensen, der også har tegnet museets og billedskolens logo, tilrettelagde en folder, og åbningsudstillingen med fortællingen om byggeriet og dets materialer.

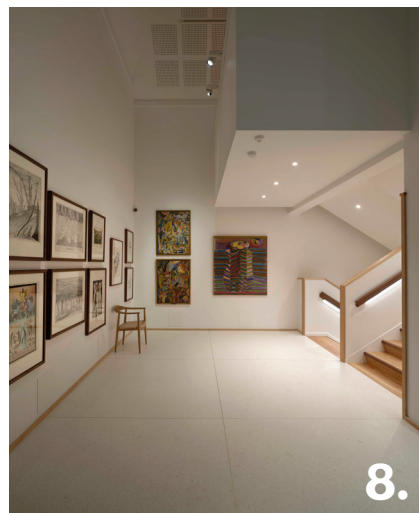

7.

8.

BILLEDTEKSTER OM RENOVERING & NYBYGGERI, forrige side:

1.-2. Niels Hansen Jacobsens atelier er givet tilbage til kunstneren. Her ses hans portrætbuster, statuer, keramik og portrætter, som andre kunstnere har lavet af ham. **3.-4.** Set udefra aner man ikke, at den nye bygning med sine vandrette linjer rummer 5 forskudte etager, hvoraf de tre er udstillingssale til museets gæster - de to nederste under jorden er bagland til museets store samling og teknik. **5.** I nederste etage var ved genåbningen sat fokus på samlingens værker af kvindelige kunstnere. **6.** I høj stueetage var pladsen sat af til det møblement, som P.V. Jensen-Klint i 1903 leverede til maleren Ejnar Nielsen, der har tegnet forlæg til de broderede sæder. **7.-8.** Ved indgangen til nybyggeriet præsenteres en anden af museets hovedpersoner, tegnere og maleren Jens Lunds hovedværker i dialog med værker af Asger Jorn og Richard Mortensen, der var levende optaget af museets samling. **9.** Øverst i museets vestligste bygning fra 1940 har Keramiksamlingen fået til huse i en sal foret med montrer tegnet af Mads Kjædegaard.

UDSTILLINGER - fortsat

FRANKENSTEIN

1. december 2022 - 12. januar 2023

Traditionen tro vistes fra 1. december årets julekalenderudstilling. Formidlingen var tilrettelagt af billedhugger Sophus Ejler Jepsen og musiker Simon Voigt med udgangspunkt i Mary Shelleys 200 år gamle roman Frankenstein. Sammen skabte de en musikalsk sanseforestilling i udstillingen af en times varighed. Sansedstillingen er den anden i en række om skyggefortællinger, der perspektiverer billedhugger Niels Hansen Jacobsens skulpturelle hovedværk Skyggen, der står i Skulptursalen og var startpunkt for skoleklassernes besøg. I december måned overværede 34 klasser forestillingen. Der var i alt 754 gæster.

FORMIDLING

FORMIDLING - DAGBLADE & SOCIALE MEDIER

Vejen Kunstmuseum formidler bredt gennem flest mulige kanaler. Stort set uden annonceringsmidler sker det fx gennem redaktionel omtale i den lokale og nationale dagspresse. Via Instagram er der daglige Stories og opslag næsten hver dag om mange forskellige sider af museets virke fra historier om værker i samlingen over byggeriet til fx de månedlige Buketture og forårets planter på Museumspladsen. Efter genåbningen formidler museet til publikum gennem skiltning, foldere, opgaveark, bøger, omvisninger, workshops og meget mere.

K.O.T. – KUNST OMKRING TROLDEN

I fællesskab udgiver Museums- og Kunstforeningen for Vejen om Omegn og Vejen Kunstmuseum tidsskriftet Kunst omkring Trolden (K.O.T.), der sendes til foreningens medlemmer og museets kontakter – og ligger fremme til museets gæster. Bladet når bredt ud både i fysisk form og via den digitale version, der ligger på www.vejenkunstmuseum.dk.

Blad nr. 1 giver en status på byggeriet og kommende aktiviteter med bl.a. Ejnar Nielsen udstillingen, alkymistisk træf, vinterferiens Maskeværksted og Billedkunst-netværk for lærere.

Blad nr. 2 fortæller om nyindretningen af museet og inviterer til åbningen den 2. juli.

Blad nr. 3 har indvielsen som tema. Her berettes om selve dagen og de forskellige talere. Her bringes også en artikel om Niels Hansen-Jacobsens havfruer samt om sommerens formidling ved Jels sø for alle klasser fra Jels Skole med Skibelundteltet som base.

Blad nr. 4 giver en introduktion til Julekalenderudstillingen Frankenstein og Ejnar Nielsen udstillingen. Der berettes om aktiviteter i forbindelse med Alkymistisk Træf og et nyt tiltag for 2023 præsenteres: FFF - Fyraftens Fordybelse den Femtende. I fyraftensformat gøres forsøg på at finde en anden form end de klassiske aftenforedrag. FFF må gerne være en slags samtale-salon, hvor der er plads til, at de fremmødte kan spørge ind og bidrage til månedens tema.

SKOLEFORMIDLING

Selv om museet har været delvist lukket siden 2019, og helt lukket i dele af 2021 og 2022, har formidlingen været holdt åben hele vejen – under pandemien on-line og siden også fysisk. I december 2021 fik skoleklasserne deres helt egen Julekalenderudstilling, hvor omkring 500 børn og unge fik en unik sanseoplevelse i Sophus Ejler Jepsens og Simon Voigts gendigtning i billeder, ord og musik af Adelbert von Chamissos fortælling Peter Schlemihl – en skyggefortælling til perspektivering af Niels Hansen Jacobsens hovedværk, skulpturen Skyggen. I december 2022 var Frankenstein årets skyggefortælling.

PETER SCHLEMIHL. Julekalenderforestillingen fra december 2021 - hvor skolebørn var de eneste, der fik adgang til det ellers lukkede museum - blev tilbudt skoleklasser 7. februar til 4. marts. I denne periode deltager 503 børn elever og 31 lærere.

FORMFABRIKKEN. I uge 11-14 tog Sophus Ejler Jepsen og Dorte Lehmkuhl imod de mange skoleklasser, der skulle lære at lave deres egne støbeforme og pulverisere deres medbragte sten for at bruge pulveret som glasur. Deres værker var fra juni og hen over sommeren 2021 udstillet i den midlertidige udstillingsbygning, som Sophus Ejler Jepsen opførte sammen med et væld af medspillere – og med al magt til ”børnemuring”, en disciplin, hvor man murer efter lyst frem for evne...

FRANKENSTEIN VED JELS SØ. Gennem hele august måned havde Vejen Kunstmuseums mobile formidlingsatellit Skibelundteltet base ved Jels Nedersø på plænen ved siden af Jels Vikingspil - først som base for den årlige Sommerbilledskole i uge 31, og dernæst som ramme om formidlingsforløbet Frankenstein & Kærligheden for alle skoleklasser på Jels Skole – læs mere i museets blad, K.O.T nr. 3 2022.

ABC PÅ MUSEET. De årlige 10 førsteklasse, der har deltaget i museet ABC-forløb var i november med deres forældre inviteret til afslutning, hvor de fik fortællingen om projektet og så udstilling af klassernes Frankensteinbøger – årets skyggefortælling. Med et skattekort gik familierne dernæst på opdagelse på museet. Eleverne viste deres forældre de kunstværker, der var forlæg for deres bogillustrationer. De begejstrede guider afspejler, at disse 1. klasse elever har fået et nært forhold til de billeder, de har arbejdet med – og er blevet fortrolige med museet under klassernes tre besøg på stedet. STOR TAK til Marie Strøm og Sophus Ejler Jepsen for at have udviklet det gode forløb!

MUSEUMS- & KUNSTFORENINGEN FOR VEJEN OG OMEGN -

MKVO. I regi af Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn har på museet afholdt fire aftenarrangementer med foredrag, musik mm., hvortil der har været 222 gæster. I årets løb har foreningen afholdt en lang række andre arrangementer: 2. februar Fernisering på Vejen Bibliotek med værker af Jes Nordby, 30 personer. 9. februar Generalforsamling på Knudepunktet, 100 personer. 4. marts på Knudepunktet Musik & mad, Jensen og Bugge, 80 personer. 21. marts Sophus Ejler Jepsen præsenterede nyt logo for foreningen, 9 personer. 20. april Musikaften i Vejen Kirke med guitarist Frederik Munk og cellist Ida Riel, 30 personer. 26. april Fernisering på Vejen Bibliotek med værker af Bjarke Regn Svendsen, 36 personer. 21. maj Heldagstur til Herning, 48 personer. 08. september Foredrag på Vejen Bibliotek med Leif Davidsen, 100 personer. 22. juni Foredrag på Vejen Bibliotek om møbelsnedker Ejnar Petersen ved Sten Hansen, 25 personer. 7. september Fernisering på Vejen Bibliotek med værker af Helga Hallas Bjerg, 34 personer. 10. september Udflugt til Fanø, 25 personer. 29. sept. Besøg hos Georg Jensen Damask i Kolding, 30 personer. 11. okt. Koncert på Vejen Kunstmuseum med Lars Hannibal og Michala Petri, 50 personer. 01. november Fernisering på Vejen Bibliotek med værker af Kirsten Klein og Kirstine Vaaben, 30 personer. 2. nov. Foredrag om Tal R ved Kamma Overgaard, 25 personer. 06. dec. Koncert på Vejen Kunstmuseum med Ribe Kammerkor, 40 personer.

I fællesskab udgiver foreningen og museet informationsbladet Kunst omkring Trolden (K.O.T.), der sendes til foreningens medlemmer og museets kontakter. Her leveres masser

af formidrende faglighed, der kan nå ud til alle via den digitale version, der ligger på www.vejenkunstmuseum.dk. Foreningen har i 2022 op til museets genåbning fået nyt logo. Det er tegnet af billedhugger Sophus Ejler Jepsen, der også er museets formidler – læs mere i Kunst omkring Trolden nr. 3, 2022.

FERIEVÆRKSTEDER. Maskeværkstedet i vinterferien på Billedskolen havde besøg af 200 ivrige gæster. I uge 42 bød Børnekulturdagen på masser af aktiviteter. Der var 525 gæster. Ferieværkstedet og kulturdagen er muliggjort takket være et hold af frivillige hjælpere, der supplerer museets formidlere Marie Strøm og Sophus Ejler Jepsen og gode kræfter fra Danmarks Naturfredningsforenings Vejen afdeling og de lokale jægere - tak!

BILLETEKSTER OM BØRNEKULTURDAGEN, tirsdag i uge 42

1. En gruppe frivillige etablerede dagen før en jordovn, hvor et rådyr blev lagt i til langtidsstegning natten over. **2.-3.** Fra dambruget ved Vejen Vandmølle kom bassin med ørreder, der blev fanget, parteret og spist. **4.** Lokalhistorisk Arkiv stillede med en historisk skattejagt gennem Vejen. **5.** Jægerne havde lavet en gæt-et-kranie-opgave. **6-7.** Nysgerrige børn og voksne fulgte parteringen af et påkørt rådyr. **8.** Knud Feddersen kogte signalkrebs over bål. **9.-11.** Dorte Lehmkuhl og Ulla Klinge stod for værkstedet, hvor der blev lavet keramiske relieffer. **12.** Afslutningsvis var der en bid mad og lidt øl.

VEJEN BILLEDSKOLE. Skolen, der blev etableret i 2005, oplever fortsat stor interesse og er medvirkende til, at museet har så stort besøg af unge under 18 år. De unge har over de sidste mange år udgjort 25-30% af museets gæster. Børnenes fortrolighed med stedet betyder også, at de gerne kommer alene eller sammen med en kammerat – altså gerne uden voksne!

Som optakt til nybyggeriet flyttede Vejen Billedskole i 2018 over i lejede lokaler på Nørretorv, da lokalet øverst i museets bygning fra 1940 var blevet for trangt. I forbindelse med nybyggeriet blev 1940-bygningen gennemgribende renoveret, og den øverste etage blev indrettet til Keramiksamlingsen.

I forårssemesteret havde skolen 7 hold med i alt 760 besøg. Efterårssemesteret havde 7 hold og 840 elever. Der var 13 deltagere ved Sommerbilledskolen-2022 ved Over Lerte og Jels. Forårssemesterets fernisering trak 170 gæster og til efterårssemesterets fernisering var 187 mødt op.

BILLETTEKSTER OM BILLEDSKOLENS FERNISERING

1.-2. Lone Jensen med de yngste elever ved tildeling af diplomer, og elever på et af de ældre hold. **3.-6.** I forbindelse med ferniseringen havde Henning Ranum og Jette Löwén Dall forberedt et raku-værksted, hvortil Henning havde lavet 90 små forglødede fugle, som eleverne kunne dekorere og brænde på pladsen nedenfor Løvbjerg - ingen havde tænkt over, at røgen kom til at gå direkte i supermarkedets luftindtag. Butikken fik en røget lugt den eftermiddag! **7.-10.** Lone Jensen og hendes døtre havde medbragt et par af deres høns til hønseskidning. Fuglene fik plads i museets havehus, hvor de blev beundret!

BUKETTURE 2022

De månedlige Buketture tog deres begyndelse i maj 2018 og er fortsat måned for måned i samspil mellem Danmarks Naturfredningsforenings Vejen-afdeling, Haveselskabet Vejen og Vejen Kunstmuseum. Helt afgørende er samspillet med Ugeavisen, der måned for måned bringer beretninger om turene, der kastr lys over naturperler rundt om i Vejen Kommune.

45. BUKETTUR SØNDAG 16.1.2022 KL. 13-16

Travetur mod nord fra Sønderskov til Langeskov Plantage.

På turen så vi Hansen Jacobsens mindesten for Fritz Momsen.

46. BUKETTUR SØNDAG 13.2.2022 KL. 13-16

Travetur fra Harreby til Sdr. Hygum ad den gamle kirkesti.

47. BUKETTUR SØNDAG 13.3.2022 KL. 13-16

Travetur fra Hovborg Kirke mod vest på kyst-til-kyst-stien ud om Baldersbæk og retur.

48. BUKETTUR SØNDAG 10.4.2022 KL. 13-16

Travetur fra Sønderskovs smedje ad den gamle kirkesti til Folding Kirke og retur.

49. BUKETTUR SØNDAG 8.5.2022 KL. 13-16

Travetur fra Viggos Søer, nord for Lintrup ad grusveje og stier sydpå til Kongeåen og retur.

50. BUKETTUR SØNDAG 12.6.2022 KL. 13-16 JUBILÆUMSTUR

Travetur i Veerst Skov om den nedlagte Trolldhedebane og Trælborg.

51. BUKETTUR SØNDAG 17.7.2022 KL. 13-16

Travetur Skelhøj-rundturen på en sløjfe på Kongeåstien

52. BUKETTUR SØNDAG 21.8.2022 KL. 13-16

Travetur fra Sønderskov til Kongeåen via Egeris

53. BUKETTUR SØNDAG 11.9.2022 KL. 13-16

NATURENS DAG Jels Voldsted kl. 10-16

54. BUKETTUR SØNDAG 9.10.2022 KL. 13-16

Vejen Mose på besøg hos Vejen Jagtforening

55. BUKETTUR SØNDAG 13.11.2022 KL. 13-16

Travetur fra Jels Vikingspil om Jels Nedersø med besøg ved musetræet ved golfbanen

56. BUKETTUR SØNDAG 11.12.2022 KL. 13-16

Trolldhedebanens spor i Gesten og juleafslutning

1.-2. Buketbanden gør holdt ved Hansen Jacobsens mindesten for Momsen. **3.** Mogens Kjær Poulsen fra DN har lavet svampesmagssprøver. **4.-5.** Turene kan være i regn såvel som i solskin. **6.-8.** Ved kirken i Læborg bor en vinbonde, der i det sene efterår viste bearbejdningen af druerne. **9.** En tur passerede handicap-fiskepladsen ved Kongeåen. **10-12.** Buketbanden på sandet jord ved Fru Mettes Bjerg, dertil en af årets buketter, der varsler den kommende tur, og et skilt om de vilde planter i Harreby. **13.** Forsamlingen ved et af landets største fredede takstræer. **14.** Tårnet på Sønder Hygums mægtige landsbykirke.

MUSEETS GÆSTER & OMVISNINGER

Mens byggeriet og opsætning af udstillingerne stod på, har der været 2.084 gæster – primært unge under 18 år til skoleformidling og Vejen Billedskole. Fra åbningen den 2. juli og frem til udgangen af året har der været 12.249. Samlet nåede årets besøg op på i alt 14.333 personer – et meget flot besøg i betragtning af at der var lukket i halvdelen af året, og at det årlige besøg i årene inden byggeriet havde ligget omkring 18.000 gæster pr. år i et opland på 300.000 potentielle museumsgængere. Der har efter åbningen været 46 bestilte omvisninger med i alt 869 gæster.

Siden 2007 har museets "frie" enkeltgæster været registreret i tre enkle grupper: mænd, kvinder og børn. Det sker for at se, hvordan besøget fordeler sig i forhold til den generaliserende betragtning om, at kunstmuseernes gæster er kvinder over 40. Vi må konstatere, at meget museumsstatistik er baseret på spørgeskemaer som oftest besvares af kvinder – selv om de målrettede udleveres til mænd. Som opsynet konstaterer, går par ofte på museum sammen, og der er derfor også en del mænd der går på kunstmuseum. Statistikken for 2022 siger, at 54 % af museets gæster har været kvinder, 32,5 % har været mænd og 13,5 % har været børn. Heri er ikke indregnet de mange skoleklasser og billedskolebørn, der i årets løb gør brug af museets tilbud. Grupper på besøg noteres ej heller efter køn.

Fra januar til november har der været omkring 72 skoleklasser (ca. 1493 personer) på besøg til omvisninger og værkstedsaktiviteter. Til julekalenderudstillingen i december blev 754 børn og unge vist om. Der har været 46 omvisninger for udefrakommende voksne på samlet 869 gæster. Frem til sommeren 2022 har det ellers lukkede museum, hvor håndværkere endnu har været i gang i de vestlige sale, været åbnet for formidlingen som under resten af byggefasen – undtagen i pandemi-lukningerne.

Sammenlagt med de ca. 1665 besøg i billedskolen betyder det, at godt over 3900 – altså 28% – af årets 14.333 gæster har et direkte møde med museets "varme hænder". Hertil kan lægges de 725 personer, der har deltaget i årets værkstedsaktiviteter.

De omviste gæster forlader museet med konkret viden om værker mm. og er blandt husets bedste ambassadører og en god hjælp i udbredelsen af kendskabet til stedet, særligt da museets budget ikke rummer midler til annoncering.

MUSEETS FORSKNING

ALKYMISTISK TRÆF. Med stor tak for omfattende støtte fra Statens Kunstfond, A.P. Møller Fonden, Augustinus Fonden og Beckett-Fonden indledte Vejen Kunstmuseum primo maj et projekt, der med udstilling hen over årsskiftet 2023-2024 varmer op til museets 100-års fødselsdag i sommeren 2024. Ti nulevende "keramik- og glasurnørdere" deltager i projektet. I sparring med deres know-how og erfaringer bliver der givet bud på afkodning af de unikke kreationer, som billedhugger Niels Hansen Jacobsen hentede ud af sine stentøjsovne i 1890'ernes Paris og senest fra 1907 fra sine ovne ved Hytten i den nordlige ende af Vejen. Med afsæt i tre workshops i maj og september 2022 samt i foråret 2023 bliver deltagerne fortrolige med den gamle keramik. Undervejs udvælger de et eller flere værker, som den enkelte går i dialog med – afkoder og giver egne bud på nye variationer. Gennem nogle af de fremmeste nutidige fagfolks indsigter fremelskes helt nye indgange til de over 100 år gamle keramiske værker. Undervejs bliver vi alle klogere. Projektet danner samtidig rammen om et nyt netværk til glæde for museet og forhåbentlig også for deltagerne – læs meget mere i museets blad, Kunst omkring Trolden nr. 4, 2022.

Mens renoveringen har stået på, og museet har været lukket, har bl.a. Louisiana-museets bestyrelse været på besøg. I Ingrid Vang Nyman-oplevelseslandskabet ses de ved Pippis hest.

EJNAR NIELSEN-forberedelser: Møder emd Dansk Bindsamfund og Dansk Handikapforbund. Træf med tekstilspecialister over Ejnar Nielsens vævede stolesæder - signeret med hans initialer - og et tegnet forlæg kom fra privateje med på udstillingen og siden ind i museets samling - tak for, at det lod sig gøre!

EJNAR NIELSEN. Der er i 2022 arbejdet intenst med forberedelser til Ejna Nielsen-udstillingen, der åbnede på Den Hirschsprungske Samling i 2022, og vises på Vejen Kunstmuseum fra januar 2023. Vejen Kunstmuseum har stået for udstillingens bog om kunstneren, hvor museumsdirektør Teresa Nielsen har bidraget med en artikel om Ejnar Nielsen arbejde med den dekorative kunst. Museet har også deltaget i udvikling af lydfiler til udstillingen om blinde og folk med handicap i dialog med Dansk Blindesamfund og Dansk Handikapforbund. Lydfilerne er produceret af Mette Mærsk.

SAMLINGSTILVÆKST 2022

Inv. VKV 3758 – inv. VKV 3884

Der er i 2022 oprettet 126 inventarnumre til registrering af samlingstilvæksten. Heraf er 52 er kommet til som gaver. VKV03758-3787 er købt fra samleren John Hunovs bo med støtte fra Slots og Kulturstyrelsen pulje til erhvervelser.

Da fx samlinger af tegninger lejlighedsvis registreres med undernumre til en samlet indgang, er antallet af enkeltværker i samlingen derfor væsentlig større end det samlede antal inventarnumre.

Gaver kommer ofte til gennem det netværk af kontakter til samlere og kunstnerefterkommere, som museet opbygger under forskning, skrivi og udstillingsarbejde. En af de helt særlige 2022-gaver er kommet fra Galleri Nina J i København – en samling "Ejnar Nielseniana" løsbalde af en familieavis, der lejlighedsvis udkom produceret af malerens svoger, journalist Axel Schmidt.

KERAMIK 1. Med støtte fra Slots- og Kulturstyrelsen er en stor krukke af franske Aug. Delaherche kommet til samlingen. **2.-3.** Lisbeth Munch-Petersens eget eksemplar af frø kapsel-vasen er nu i samlingen sammen med hendes lille tekande med spil mellem leret med og uden glasur. **4.-5.** Under pandemien dukkede oplysninger op om, at NPL-signaturen dækkede over Skørping-keramikeren N.P. Lind. Hans kander med dyrehank ses på foto fra Landsudstillingen 1909 i Aarhus.

KERAMIK. Der er i årets løb erhvervet en del keramik fra Nymølle værkstedet af bl.a. en terrin formgivet af Gutte Eriksen med dekoration af Bjørn Wiinblad samt værker af Kai P, Ib Spang Olsen og Jakob E. Bang.

Den ældre del af samlingen er vokset med værker af bl.a. Niels Hansen Jacobsen, Carl Petersen, Københavns Lervarefabrik (som også er godt repræsenteret i Ehlers Samling, Haderslev), Herman H.C. Kähler tekande, en lille Knud Kyhn lågkrukke, en stor firkantet lågkrukke af Anker Nørregaard og et relief af Erik Nyholm.

Blandt de nulevende kunstnere er der erhvervet to fade af Sophus Ejler Jepsen, et lille skulpturelt element af Bente Skjøttgaard, en klode af Karen Harsbo samt en af Ursula Munch-Petersens dråber fra 2004.

SKULPTUR 1. Fra privateje har museet modtaget Poul Kiærskous ryttermonument, der kun findes i denne gipsudgave. **2.** Justesen kunsttransport leverede skulpturen. **3.-4.** Den har fået plads i den store glasmellebygning på siden ud langs Lindegade.

SKULPTUR. Af Hansen Jacobsens samtidige er kommet et Niels Skovgaard forarbejde til Havhesten, Siegfried Wagners gipsoriginal til Madam Enevoldsen, som museet har deponeret i stentøj fra Glyptoteket. Af en yngre generation er to Poul Kiærskou gips-skulpturer kommet til som gave, og en kunststensstatuette af Erik Cohrt er erhvervet. En af årets helt særlige gaver er to træfigurer skåret og bemalet af grønlandske Johannes Kreutzmann. De har tilhørt Peer Freuchen og stået i hjemmet, hvor Ingrid Vang Nyman med store sandsynlighed har været fortrolig med dem som en del af grundlaget for hendes skildringer af det grønlandske folk.

MALERI & TEGNINGER. Som optakt til den store Ejnar Nielsen-udstilling, som museet har lavet (produktion af bogen på Veje Kunstmuseum) sammen med Den Hirschsprungske Samling, hvor den blev vist i efteråret 2022, har museet erhvervet hans studie i blyant og akvarel af en Røllike, hans studietegning af den gamle mand, som oprindeligt har tilhørt Hansen Jacobsen og blev solgt på hans dødsboauktion, hans tegning af den hvide stue i Gjern og en akvarel af Gjern Å. Som gave har museet modtaget hans 1903-tegning Menneskene og Julen., Som gave fra en slægtning har museet modtaget en del Johannes Resen Steenstrup materiale. Han var gift med en søster til Niels Hansen Jacobsens første hustru Gabriele. Af Ludvig Find er modtaget en tegning af et barn og museet har købt hans tuschtegning af Mogens Ballins hustru Grit på dødslejet.

DE KVINDelige KUNSTNERE. I årets løb er samlingen vokset med en del værker af kvindelige kunstnere: Af Gabriele Rohde er som gave modtaget en samling af hende ungdomsværker, keramik af Elisabeth Feveile, en broderet pude af Ernestine Nyrop, Akvareller og pude af Elise Konstantin-Hansen, et grafisk blad af Louis Ravn Hansen, Olga Wagners træskulptur Elektronernes Kamp, to akvareller af Thora Hjorth, keramik af Lisbeth Munch-Petersen, Eva Stæhr-Nielsen og Gudrun Lauesen. I en yngre generation er modtaget to malerier af svenske Ulrika Widmark, der var en nær veninde af Ingrid Vang Nyman. Samlingen af dennes værker er vokset med to originale illustrationer, der er kommet til som gave samt en samling skitser. Til nybyggeriet har Alikka Garder Petersen specialfremstillet 3 keramiske belysningselementer.

TILSKUD TIL ERHVERVELSER. Museet har i 2022 med støtte fra Slots og Kulturstyrelsens pulje til erhvervelser købt en række keramiske værker fra samleren John Hunovs bo: Bjørn Nørgaards rakubrændte Newton, En af den ældre Peder Rasmussens kander, Tre værker af Edith Willumsen – en i bronze og to i voks, To keramiske værker af PV Jensen-Klint, En lågkrukke af Karen Hannover, tre krus af H.A. Hjorth, en Patrick Nordström vase, JF Willumsens gipshoved Sappho og to krus, syv keramiske værker af Karin Holm Blom, to keramiske værker af Niels Hansen Jacobsen og en keramisk statuette af Agnes de Frumerie.

Til ophængning er fra samlingen erhvervet to Johannes Holbek plakater og maleri af venen Emil Marquard. Sammen med Karl Madsens Stilleben fra 1887 og Viggo Pedersen Duet 1893 indgik de i åbningsophængningen sammen med størsteparten af de keramiske værker. Også Ludvig Find Selvportræt fra 1893 blev erhvervet.

Med støtte fra ANT-fonden købte museet en række af Ingrid Vang Nymans illustrationskitser hjem fra fjerne efterkommere i Canada.

Nationalbankens Jubilæumsfond og Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn, MKVO, har op til åbningen finansieret Alikka Garder Petersens arbejde med den specialfremstillede keramiske belysning til de nye toiletter. MKVO har også bekostet erhvervelsen af en keramisk version af Niels Skovgaards Havhest, VKV03809, der hidtil har været i hans efterkommeres eje.

PERSONALE

Ovenpå et efterår og vinter med sygdom mistede museet den 19. januar 2022 Pernille Vestergaard, der som en blæksprutte havde været museets stemme for alle dem, der ringede om stort og småt eller kommunikerede på mail. I forsommeren blev der ansat en afløser,

Ved Kulturels Samråds efterårsmøde fortalte Vejen Billedskoles tegnelærer Jette Löwén Dall om de illustrationer, som hun har tegnet til kommunens affaldssorteringsmanual til de mindste medborgere. Vejen-trolden er en gennemgående figur.

Efter aftale med Burkals efterkommerer er gravstenen, som Niels Hansen Jacobsen har hugget, flyttet hen på Museumspladsen.

Pernille Vestergaard er gået bort den 19. januar 2022. I rigtig mange år har hun været museets stemme - den gæsterne mødte i telefonen eller på mail.

Anne Charlotte Jacobsen, samt en del nyt opsynspersonale og fast vagt, Charlotte Kissow Holm, op til genåbningen. Ny rengøring, Vibeke Sandvej Jørgensen, fik museet i efteråret 2021.

TROLDENS HAVEHOLD – EN LYKKE! På frivilligt initiativ, ført an af Marie Ulsdal, har Troldens Havehold taget form i løbet af 2022. De beskærer, luer, flytter planter og giver haven den ekstra kærlighed, der skal til ved siden af plæneklippingen og pasning af belægningen, der varetages af haveholdet fra psykiatrien i Brørup. Troldens tjenere spurgte, om det ville være godt med lidt forårsløg? Svaret var selvfølgelig JA! En dag blev aftalt. Ovenpå dagsregn var der det smukkeste solskinsvejr til løgplantning. Med 10 sæt hænder var de 600 krokus og 200 andre løg i jorden på én time! Vil du lejlighedsvis være med i arbejdet på Museumspladsen, må du meget gerne sende en mail til mstn@vejen.dk.

INDVIELSE AF NYBYGGERI & RENOVERING

Nybyggeriet og renoveringen er muliggjort på baggrund af en bevilling fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal på 28,6 mio. kr. til opførelse af en ny museumsbygning på arealet, hvor Gallerigangen i 1975 blev opført. Den blev nedrevet i foråret 2018 og på stedet er bygget 1000 nye m² i fem forskudte niveauer, mens bygningen mod vest, der i 1940 blev opført som bibliotek er renoveret på en bevilling på 10 mio. kr. fra Vejen Kommune.

Den 2. juli 2022 slog Vejen Kunstmuseum dørene op til et nyt og større museum. Byggeri og renovering har stået på siden marts 2019 og hen under pandemien. Nybyggeriet indfrier forventningerne til en moderne, imødekommende og fleksibel udstillingsbygning. Her er rammen sat for skiftende udstillinger, og her er god plads til, at besøgende i alle aldre kan opleve og sanse, fordybe sig, fantasere, hente inspiration og skabe nye perspektiver.

Hovedformålet med nybyggeriet har været at få samlet flest mulige kvadratmeter under samme tag til museets gæster og samlingen. Der er sket en fordobling af udstillingsarealet gennem nybyggeriet ved at omdanne tidligere bagland til udstillingsale og flytte Vejen Billedskole over i genbo-bygningen, det gamle elværk, som i dag bærer navnet Troldværket. En central præmis i både renovering og nybyggeri har handlet om at skabe optimale forhold for museets samlinger. Det er sket i opbygningen af to selvstændige klima-læg i henholdsvis det gamle bibliotek og nybyggeriet. Udstillingsalene er uden vinduer, da sollysets nedbrydning er uforenelig med museets forpligtelse til at bevare kunstværkerne for eftertiden. Dertil er der i de to nederste etager af nybyggeriet indrettet et specialmagasin til museets samlinger.

Byggeriet er tegnet af fredningsarkitekt Steffen Søndergaard, som har tegnet et gennemtænkt og uprætentøst hus, der i røde mursten passer sig ind i den eksisterende helhed. Funktion og tilgængelighed er i højsædet. Som en kontrast til museets ældre facader, der er præget af den diskrete lodrette takt, giver nybyggeriets brug af skiftevis hele og halvanden sten vandrette murstensbånd, som brydes af en siksakdekoration, der kan læses som et stort M for Museum.

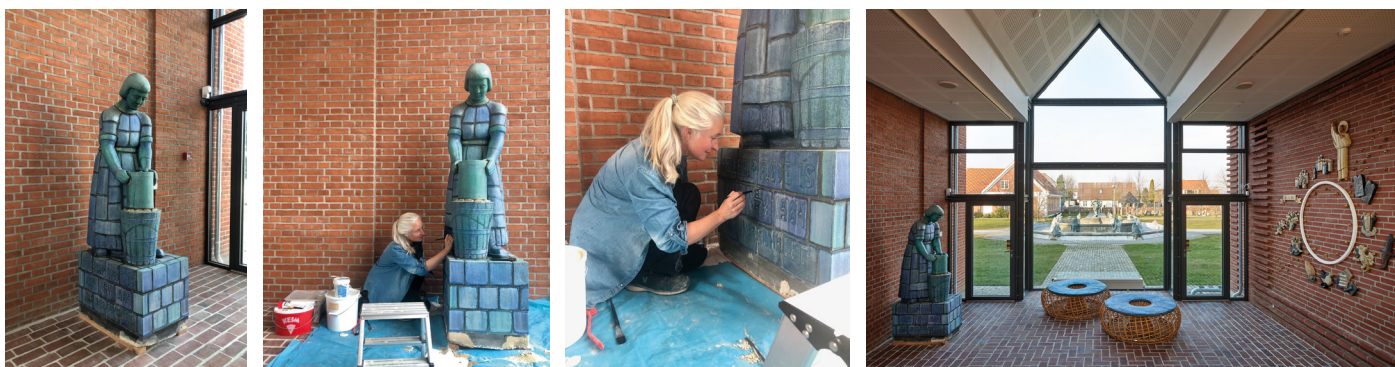
Oppe i Keramiksamlingen blev der med fælles frokost taget afsked med Heidi Müller, der efter mange år på flexjob endelig har fået tilkendt førtidspension.

Måske kender du Lene Franzens skiver af "filtroulade". Hun fremstiller de uopslidelige filtprodukter i sit værksted tæt ved Skamlingsbanken. På bestilling har hun op til åbningen af det nye museum lavet to "kransekager" til museets to bambus-doughnuts. De mange lag filt er tilpasset to blå toner i glaseringen af Gunnar Nylunds Ispige fra 1964. De spænder fra lys turkis til en mørk næsten blåsort tone - og de kan vendes mellem de to yderligheder!

Helt centralt står den nye, store glasmellembygning, hvorigennem reetableres den visuelle forbindelse mellem Niels Hansen Jacobsens Troldepringvand fra 1923 på Museumspladsen og det gamle elværk – Troldværket – i Lindegade. Midt i akse mellem Troldepringvandet og Troldværket ligger nu et lyst og åbent pauserum til museets gæster med keramiske hovedværker af Arne Bang skabt på eget værksted i Fensmark og af Gunnar Nylund fremstillet hos SAXBO – foruden udsigt til såvel springvand som elværk.

En bevilling fra Augustinus Fonden har muliggjort skulpturkonservator Marie Vest Hansens arbejde med Gunnar Nylunds skulptur, der er kommet til som gave fra FEAS..

I museets ældste sale langs Øster Allé er der også sket markante forandringer. De gode Dinesen douglasplanker, der blev lagt i 2004, er blevet slebet og olieret, så de matcher gulvene i nybyggeriet. Den røde sal, der oprindeligt var billedhuggerens atelier, er nu omdannet til Niels Hansen Jacobsen-salen. Med tak til Beckett-Fonden er der nu i glas opført en klimasluse, der fungerer som et vindfang mellem den store Skulptursal, hvor der ikke er klimastyring, og den røde sal, hvor den relative luftfugtighed styres. Den har også fået indbyggede mørklægningsgardiner, der har betydet en kraftig reduktion af de luxtimer for de arbejder på papir, der er udstillet i sale. Salen er blevet forsynet med fire specialfremstillede montere til præsentation af billedhuggerens statuetter og keramik. De er tegnet af udstillingsarkitekt Mads Kjædegaard og produceret lokalt i et samarbejde mellem smed Alex Madsen i Ribe og Ohrt Interiør i Vejen.

Nationalmuseets fugtspecialist opdagede årsagen til fugt i væggene i den røde sal. Det blev udbedret først på året. Siden opsatte Ohrt Montage montererne til Hansen Jacobsen keramikken - tegnet af Mads Kjædegaard. Og der blev opsat mørkelægning, så salen fremover kan bruges til udstilling af sarte værker på papir.

DUFTKRUKKER. Til åbningsudstillingen er der i Niels Hansen Jacobsens ånd arbejdet videre med keramikken. I formidlingen af fynske Birgit Bjerres troldeier er der sat fokus på "Skovtroldeens Flora". Planter er mange ting – også dufte – som caprifolien, der dufter særlig stærkt om aftenen. Den har keramikgruppen Niels Stockbach modelleret på en vase, der udstilles med et par andre af gruppens værker tæt ved troldefloraen. Nedenunder er der en hylde med plads til tre unikke duftkrukker, som de tre kunstnere i fællesskab har specialfremstillet til museets formidling. Niels Stockbach dækker over: Marianne Krum-BACH, der drejer krukkerne, Marianne NIELSEN, der modellerer blomsterne og Helene STOCKMARR Gerdorf, der glaserer helheden. Her må publikum røre, tage låget af krukken – og se om de kan gætte, hvilken planteduft, der gemmer sig!

Er Marianne Nielsens modellering tydelig nok til, at de fleste kan gætte, at der i krukken gemmer sig en duft af lavendel?!

KERAMISK BELYSNING. Keramiker og designer Alikka Garder Petersen har fået til opgave at lave en skræddersyet keramisk belysning til museets tre nye toiletter i kælderen i den vestligste bygning fra 1940. De unikke lamper består af smalle porcelænsplader i en dyb asketræsramme. Der opstår et varmt lys, når det skinner gennem porcelænskærven. Bestilling af den unikke belysning er mulig gjort takket være midler fra Kunstforeningen for Vejen og Omegn samt Nationalbankens Jubilæumsfond.

Alikka Garder Petersen har lavet lyskasser med porcelænsplader og keramiske blandinger som hilsner til Niels Hansen Jacobsen. Projektet er betalt af Nationalbankens Jubilæumsfond og MKVO, Vejen.

SKULPTURELT GITTER. Eva Steen Christensens bronzegitter ankom juni 2022 - få uger inden museets genåbning ovenpå nybyggeriet, inv. VKV03832. Det blev bestilt for at lukke den åbning, der var til venstre for liften, og hvor der kunne være fare for, at gæster kunne falde adskillige meter ned på trappen nedenfor. Gitteret har hun modelleret og fået støbt i Italien. Patineringen har hun afstemt efter de grønne toner i Arne Jacobsen-tapetet på endevæggen.

Blad og rankemotivet er hendes hilsen til Jens Lunds art nouveau tuschtegninger, der er en vigtig del af samlingen på Vejen Kunstmuseum og har været en vigtig inspiration for mange kunstnere. For at få højde på relieffet har hun for oven og for neden sat en frise af ottekanter. Formen bragte J.F. Willumsen i 1905 ind i tegningen af Skulptursalen på Den Frie i København. Den var Niels Hansen Jacobsen med til at bestille til sammenslutningen De frie Billedhuggere. Da han selv skulle bygge i Skibelund Krat i 1914 og ti år senere sit eget museum i Vejen, tog han ottekanter med som grundform. Kigger man ud ad vinduet, ligger Troldepring-vandets ottekantede bassin nedenfor. Det er fra 1923 – året inden åbningen af museet.

På bestilling har Eva Steen Christensen lavet et bronzegitter, der spærrer for fald ned på trappen - og bringer Jens Lunds slyngede planteornamentik op i samtiden.

UDVIKLING I VIRKSOMHEDENS AKTIVITETER & ØKONOMISKE FORHOLD

Ud over den løbende drift har Vejen Kunstmuseum i 2022 fået støtte fra fonde: Beckett-Fonden til klimasluse i Niels Hansen Jacobsen salen. Ny Carlsbergfondet til køb af to stk. Niels Hansen Jacobsen keramik og tre stykker fransk keramik købt i Paris, men først hjembragt i Påsken 2023. ANT-Fonden har støttet køb af en samling Ingrid Vang Nyman tuschtegninger. Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond har støtte produktion af bogen om Ejnar Nielsen. Sammen med Den Hirschsprungske Samling har museet modtaget adskillige mio. kroner i støtte fra 15. Juni Fonden, A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, Augustinus Fonden, Beckett-Fonden, Hoffmann og Husmands Fond, Knud Højgaard's Fond, Lemvig-Müller Fonden, Ny Carlsbergfondet, Toyota-Fonden samt Aage og Johanne Louis Hansens Fond til udstillingen og bogen om Niels Hansen Jacobsens gode ven, maleren Ejnar Nielsen. Den vises i Vejen fra 28. januar 2023. Museet her har verdens største samling af malerens værker – grundlagt i Niels Hansen Jacobsens tid.

Dertil er modtaget 52 værker som gave til samlingen – en tilvækst, som museets budget ikke rummer mulighed for at indføre. Museet modtager ligeledes kærkommen redaktionel omtale i dagspressen – altså et ubetaleligt annonceringsaktiv med overvældende gode fortællinger om egnen. Slutteligt skal også anføres de mange frivillige medhjælpere i form

af hjælpere til ferieværksteder, afløsere ved meget af opsynets ferier og afspadsringer. Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegns står for det store arbejde med at arrangere og gennemføre aftenarrangementerne på Vejen Kunstmuseum, hvor de sørger for alt fra kontakt til foredragsholdere til opstilling af stole og afrydning incl. alt omkring kaffe/te-servering.

Mens museet har været lukket, er alle tagrender på museets ældst sale opgraderet til langt større dimensioner for at imødekomme de store skyller, som de gamle slet ikke kunne klare.

Museets driftsbudget fik i 2020 en anseelig udvidelse. Der blev også bevilliget midler til udbygning af personalestaben. De er dog først for alvor udmøntet fra omkring genåbningen sommeren 2022. Til da har byggeriet og afledte udgifter krævet midlerne fx til ud- og indflytning af samlingerne, inventar og konservering.

Vejen Kunstmuseums oprindelige kommunale budget lød på 5.775.000 kr. ex. moms. Regnskabet endte på 6.083.000 kr. takket være fondsstøtte. Det er imponerende, at Vejen Kunstmuseum er gået ud af 2022 med et overført overskud på 165.000 kr. set i lyset af alt det arbejde, der er udført op til åbningen ud over anlægsbudgettet for at få også de ældste sale sat i stand op til genåbningen. Der er dog i 2022 også modtaget en del fondstilsbud til projektet Alkymistisk Træf, hvor størsteparten af udgifterne først bogføres i 2023, når der laves bog og udstilling.

Museet har af den stedlige brandmyndighed fået dispensation til at sætte Trolden i museets flugtvejsskilte.

RENOVERING & NYBYGGERI 1.-4. Dinesen-gulvene i både de nye og de gamle sale er afslebet og oliebehandlet, så de fremstår ens gennem museet. **5.-6.** For at komme fri af kælderetagen har nybyggeriet på nordsiden fået et par grådige vanddrager nederst på nedløbsrøret - arbejdet er udført af smed Alex Madsen, Ribe. **6.-8.** Tømrer Poul Victor Sunesens folk har lagt Dinesengulvene, og han har fået specialleverancer for at alt kunne gå op. Han har endog udviklet de mørke gelændere og trappekanter i Azobé, afrikansk hårdtræ, der giver trappen en meget længere levetid.

